

helt eller delvis af de kommunale kasser, eventuelt i forbindelse med et tilskud af statskassen, har praktisk taget ikke været benyttet, idet kommunerne har kunnet henvise lodsejerne til landvindingsloven, der som regel har vist sig fyldestgørende til at sikre arbejdernes finansiering, omend der af bevillingsmæssige årsager er hengået et forholdsvis langt tidsrum, forinden projekterne har kunnet godkendes til udførelse efter denne lov.

Behovet for finansiering af yderligere hovedafvanding af landbrugsarealer og istandsættelse samt særlig modernisering af tidligere foranstaltninger er anslået at være af størrelsesorden 250 mill. kr. Såfremt der herudover — eventuelt også af andre årsager end rent landbrugsmæssige — skal foretages landvinding på søterritoriet, vil nævnte finansieringsbehov stige væsentligt.

En finansiering af vandløbsreguleringer m. v. efter vandløbsloven vil stille store krav til de kommunale kasser og kan bevirke en uensartethed i behandlingen af de enkelte sager. Der kan desuden henvises til, at der ved vandløbslovtilægget (nr. 171 af 3. maj 1963), hvorefter en del af udgifterne til vedligeholdelsesarbejder er overtaget af statskassen, er påbegyndt en udvikling, som allerede har fundet sted for de offentlige vejs vedkommende, og som for vandløbenes regulering i hvert fald ikke bør stille større krav til de kommunale kasser end hidtil under landvindingslovens statsfinansiering i forbindelse med enkelte mindre. forud aftalte kommunale bidrag for almene interesser, særlig i kloakering og vejafstrømning.

Lovforslaget tager derfor sigte på fortsat at give hjemmel for en statsfinansiering af sådanne arbejder i forbindelse med ydelse af statstilskud.

Det har været overvejet at søge gennemført et behandlingssystem (formel fremgangsmåde) for statsfinansierede projekter, som i højere grad nærmer sig vandløbslovens regler. Vandløbsloven forudsætter, at de pågældende forretningers lovlighed er undersøgt og afgjort ved den forudgående behandling af en landvæsenret med normal appeladgang og under rimelig hensyntagen til de interesserede lodsejeres ønske, efter at det er skønnet, at fordelene væsentlig vil overstige bekostningen og ulemperne m. v. Efter vandløbsloven foretages ekspropriationer af vandløbsretterne. På begge disse vigtige områder fremtræder den gældende landvindingslov med betydelige afvigelser. Det er som foran nævnt landbrugsministeren, der efter indstilling af landvindingsudvalget træffer bestemmelse om sagens gennemførelse, og selvom dette sker på grundlag af oplysninger om lodsejertilslutning, foreligger der normalt ikke en egentlig udgiftsforde-

ling til støtte for dette skøn. Denne usikkerhed begrundes reglen i landvindingslovens § 2, stk. 2, om maksimum for lodsejerbidrag. Ekspropriation foretages af landbrugsministeren, men erstatning fastsættes dog af afvandingskommissionen. Endelig er der ikke adgang til at indbringe landbrugsministerens og afvandingskommissionens afgørelser — bortset fra erstatningskendelser — til prøvelse for en højere instans.

Man har imidlertid ikke fundet det særligt hensigtsmæssigt med en praksis, hvorefter projekter om vandløbsreguleringer o. lign. skal indbringes for en vandløbsret til afgørelse om sagens fremme for derefter at blive forelagt for landvindingsudvalget og landbrugsministeriet til afgørelse af finansieringsmuligheden og påny overgå til vandløbsrettens videre behandling og endelige påkendelse. Man har derfor foretrukket at opretholde den fremgangsmåde, at sagen godkendes af landbrugsministeren efter indstilling af landvindingsudvalget. Herefter findes det tillige mest praktisk, at omfanget af arealafståelser m. v. også afgøres af administrationen, medens øvrige bestemmelser, herunder om udgiftsfordeling og erstatninger, træffes af de ordinære vandløbsretter med appeladgang efter lov om landvæsenretter.

Derimod er de særlige regler om stempel- og gebyrbegunstigelser, om straf for overtrædelse af regulativer m. v., om landvindingslag og vedligeholdelsesforpligtelser ikke foreslået opretholdt, idet der herom findes passende regler i den almindelige vandløbslovgivning.

I øvrigt henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

I den foreslåede bestemmelse er lovens område angivet ved en almindelig karakteristik, men i øvrigt med udtrykkelig angivelse af arten af de foranstaltninger, der kan komme i betragtning.

Det er som en ny regel tilføjet, at lovens bestemmelser kun angår arealer, som ejes af flere lodsejere, og at de fortrinsvis er anvendelige på foranstaltninger, der angår arealer indenfor jordbruget (landbrug, gartneri og skovbrug). Det har steds været praksis at udelukke en anvendelse af i hvert fald tilskudsreglerne på arealer udenfor jordbruget, men for større foranstaltninger efter den gældende landvindingslovgivning har det ikke været muligt helt at undgå inddragelse af ikke-jordbrugsmæssige interesser, f. eks. afløb fra kloakering af by- eller industrimæssige bebyggelser, fra større vejarealer, afvanding af værende eller kommende sommerhusarealer indenfor et naturligt afgrænset afvandingsområde o. lign.